

Tanítási tervezet

Az óra időpontja: 2018. 04. 19. csütörtök

Iskola megnevezése: Budapest I. Kerületi Szilágyi Erzsébet Gimnázium

Iskola címe: 1016 Budapest, Mészáros utca 5-7.

Osztály: 10. a

Tanít: Rédei Katalin

Témakör megnevezése: A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában

Tanítási egység (téma) címe: Ausztria és Svájc – Sikeres gazdaságok Európa legmagasabb hegyvidékén

Az óra (jellemző) típusa: Új ismereteket szerző és feldolgozó óra

1. Tantervi követelmények

1.1. A tanítási óra oktatási céljai:

- tájékozódás a regionális földrajzi folyamatokról
- Ausztria és Svájc gazdaságának összehasonlítása, megkülönböztetése, jellemzése földrajzi szempontok alapján, a fejlődés sajátos vonásainak kiemelése
- kulturális értékek megismerése
- A tanmenet által kijelölt tudásanyag átadása a diákoknak képek segítségével, illetve kooperatív módszerekkel

1.2. A tanítási óra képzési, fejlesztési céljai:

- Az Európai identitástudat továbbfejlesztése Ausztria és Svájc természeti és társadalmi, gazdasági, kulturális sokszínűségének felismertetésével
- Nyitottság kialakítása az országok természeti és kulturális értékeinek megismerése iránt

1.3. A tanítási óra nevelési céljai:

- közösségi nevelés, társas kultúra fejlesztése: feladatok megoldása párokban, csoportokban

1.4. Oktatási követelmények:

a. Fogalmak:

- új fogalmak: semlegességi politika, specializáció, tőkekoncentráció, tranzitforgalom, konferenciaturizmus, havasi pásztorkodás, istállózó állattenyésztés
- megerősítendő fogalmak: Alpok, főn, hágó, lavina

b. Összefüggések:

- új összefüggések: a politikai semlegesség hatása az egész világon leghíresebb és legmegbízhatóbb pénzügyi szolgáltatásokra, a mezőgazdaság és a világhíres élelmiszeripar kapcsolata, a világszinten vezető turizmus különleges adottságai és gazdasági jelentősége, a kulturális turizmus
- megerősítendő összefüggések: a természeti és társadalmi tényezők hatással vannak a különböző országok gazdasági fejlődésére

c. Fejlesztendő készségek, kompetenciaterületek:

- Gondolkodási műveletek és képességek fejlesztése (összehasonlítás, összefüggések keresése, általánosítás, logikus következtetés, rendszerezés)
- anyanyelvi kommunikáció (fogalmak, gondolatok, érzések, tények, vélemények kifejezése és értelmezése)

d. Főbb tanulói tevékenységek:

- szavak, szókapcsolatok párosítása
- képelemzés
- asszociáció
- kakukktójtás keresés
- kvíz kérdések megválaszolása
- csoportos, páros, egyéni munka

2. Szemléltető és munkaeszközök:

- Tábla, táblafilc
- Kivetítő
- ppt bemutató a témához kapcsolódó képanyaggal

3. Felhasznált irodalom

- Földrajz 10. A világ változó társadalmi – gazdasági képe (Mozaik Kiadó, 2006)
- Probáld Ferenc: Regionális földrajz a gimnáziumok számára
- OFI Földrajz 10. tankönyv
- Probáld Ferenc, Szabó Pál: Európa regionális földrajza 2. Társadalomföldrajz (ELTE Eötvös Kiadó, 2014)
- Földrajzi Atlasz (Cartographia, 2011)

Az óra felépítése

Idő (perc)	Az óra menete	Didaktikai mozzanat	Módszer	Munkaforma	Eszköz
0-1	Köszönés Óra céljának megjelölése: Ausztria és Svájc társadalmi – gazdasági jellemzői	óraszervezés célkijelölés	tanári közlés	frontális	-
2-6	Az Alpok természetföldrajzi jellemzői • feladat: fogalmak párosítása • Ellenőrzés	előzetes ismeretek összegyűjtése ismétlés	kérdés megbeszélés	egyéni frontális	kivetítő ppt füzet toll/ceruza
7-14	Az Alpok, mint erőforrás szerepe a gazdaságban • feladat: hegyvidék által befolyásolt gazdasági tényezők meghatározása képek alapján (energiagazdaság, ipar, mezőgazdaság, turizmus, közlekedés) • feladat: példák keresése párokban	új ismeretek szerzése	megbeszélés képelemzés	frontális páros	kivetítő ppt
15-23	Tanulói megoldások meghallgatása, belőlük készített gondolattérkép felrajzolása a táblára. Kiegészítés magyarázattal. Szempontok a rögzítéshez: • energiagazdaság: víz (nagy esésű/vízhozamú folyók hasznosítása áramtermelésre) ○ atomerőművek létesítése elleni népszavazások mindkét országban • ipar: nagy erdőborítottság – faanyag – bútorgyártás/papír-/cellulózipar. Víz – kohászat ○ Svájc: kevés nyersanyag, nagy szaktudást igénylő iparágak (gyógyszer – Novartis) ○ Ausztria: nyersanyagokból gazdagabbak, történelmi vonatkozás (Hitler – iparosítás, nehézipari fejlesztés), feldolgozóipar, kősó export • Mezőgazdaság: mindkét országban fő ág az állattenyésztés → havasi pásztorkodás ○ Ausztria: istállózó állattenyésztés is (szántókról betakarított/import takarmány) ○ Svájc: jó minőségű sajt (Ementáli), csoki (Toblerone, Milka – svájci tulajdon, de Németországban gyártják, Lindt, Nestlé) • Turizmus: friss levegő, rafting, túrázás, síparadicsomok, gyógyfürdők ○ Ausztria: idegenforgalmi bevételekből világelső, olcsóbb ○ Svájc: luxusturizmus. Davos (lakók egynegyede külföldi) St. Moritz (híres nyaralók: C. Chaplin, A. Hitchcock, J. Travolta, Robert De Niro) • Közlekedés: hágók, völgyhidak, szerpentinek, alagutak, bevétel az útdíjakból ○ Ausztria: Railjet ○ Svájc: tranzitforgalom, 100% villamosított vasút, Eu. legmagasabban fekvő állomása, (Jungfrauoch), Basel kikötő a Rajnán	rögzítés rendszerzés	megbeszélés gondolattérkép	frontális	kivetítő ppt tábla táblafilc füzet toll

23-30	Társadalmi – gazdasági vonatkozású erőforrások Feladat: tényezők feltárása kulcsszavak alapján a) banki szolgáltatások: Svájc – a felhalmozott tőkét ügyesen forgatják a svájci pénzüzetek, banktitok szigorú védelme (központok: Zürich és Bern) örök semlegesség: Svájc – 1815-ös Bécsi kongresszus. kimaradt az I. és a II. világháborúból is, a szétzilálódott európai országokból ide áramlott a tőke (tőkekoncentráció). Ausztria: II. világháború után döntött a semlegességről b) konferenciaturizmus: konferencia résztvevőinek a helyszínre utazása és ott tartózkodása, magas bevételeket nyújt az országnak (helyi szállodákban foglalnak szállást, mást is hoznak magukkal, gyakran visszatérnek turistaként. c) nemzetközi szervezetek központjai: Genf – ENSZ szervezetek (pl. WHO: Egészségügyi Világszervezet), CERN, Nemzetközi Vöröskereszt	új ismeretek szerzése	asszociáció megbeszélés	frontális	tábla táblafile füzet toll
31-36	A két ország kulturális értékeinek áttekintése Feladat: kakukktojás kiválasztása képsorozatból ellenőrzés	ismeretek bővítése	kakukktojás keresés megbeszélés	páros	kivetítő
37-42	Tell Vilmos játék Csoportokba rendezés (2) Szabályok tisztázása: a) egy ember kijön, pomponos sapkát a fejére húzza b) a két csoport kijelöl egy-egy embert, akik a pomponra dobnak puha labdával, 5 lépés távolságról, felváltva c) ha a dobó eltalálja a pompon, a csapata kérdést kap, amire helyesen válaszolva 1 pontot kap d) ha a dobó nem találja el a pompon, akkor az ellenfél csapat kap egy kérdést, amire helyesen válaszolva 1 pontot kap Kérdések feltevése, válaszok kiegészítése tanári magyarázattal, kapott pontok vezetése a táblán	ismeretek bővítése	munkáltató megbeszélés	csoport	előre elkészített kérdéssor
43-45	Órai munka összefoglalása, értékelése, elköszönés	értékelés	tanári közlés	frontális	-

4. Mellékletek jegyzéke:

- **Párosítás feladat megoldásai:**
 - a) Központi rész – gránit
 - b) Brenner – hágó
 - c) Aletsch – gleccser
 - d) nyugati szél – mérsékelt övezet
 - e) főn – lebukó áramlat
 - f) lavina – hó

- **Asszociációs feladatban felsorolt fogalmak:**
 - a) értékpapír, kötvény, arany, tőkefelhalmozás: banki szolgáltatások
 - b) közegészségügy, önkéntesség, részecskefizika, humanitárius: nemzetközi szervezetek központjai
 - c) terem, rendezvény, szolgáltatások, tudomány: konferenciaturizmus

- **Tell Vilmos játék kérdései**
 1. Milyen két szín szerepel Ausztria és Svájc zászlajában?
 - piros, fehér
 2. Mi Svájc fővárosa?
 - Bern
 3. Milyen állat szerepel Ausztria címerében?
 - sas
 4. Milyen közigazgatási egységekből áll Svájc?
 - kantonok
 5. Milyen közigazgatási egységekből áll Ausztria?
 - tartományok
 6. Ki áll a kormány élén Ausztriában?
 - kancellár
 7. Melyik ország tagja a NATO-nak?
 - egyik sem
 8. Melyik ország Ausztria legfontosabb kereskedelmi partnere?
 - Németország
 9. Melyik gazdasági szektor járul hozzá legjobban a két ország GDP-jéhez?
 - szolgáltatások
 10. Melyik vallás a legelterjedtebb mindkét országban?
 - római katolikus
 11. Melyik svájci városban van a Nemzetközi Vöröskereszt központja?
 - Genf.
 12. Mi Svájc hivatalos valutája?
 - CHF (svájci frank)
 13. Melyik szomszédos országot szállta meg 2007-ben a svájci hadsereg?
 - Liechtenstein
 14. A világlegnagyobb drágakövet Bécsben őrzik. Milyen drágakő ez?
 - Smaragd
 15. Mi Svájc nemzeti kutyája?
 - Bernáthegyi